

ДОКЛАД

относно: Планирана годишна комплексна проверка на условията в издадено комплексно разрешително КР № 117/2006г на „ПАНАГЮРСКА МЕДНА КОМПАНИЯ” АД, гр. София

Екип експерти на РИОСВ-Пазарджик извършиха проверка на „ПАНАГЮРСКА МЕДНА КОМПАНИЯ” АД по изпълнение на условия от КР 117/2006г. в периода 19.11. до 20.11.2019 г. От проверката е съставен КП № 01 – 17/20.11.2019 г.

Цел на проверката: извършване на планов контрол съгласно график за провеждане на контролната дейност по изпълнение на условия от комплексно разрешително КР № 117/2006г., изменено с Решение № 117-Н0-И1-А0-ТГ1/2013г. и Заповед на Директора № РД-08-183/15.11.2019 г.

Обхвата на проверката: Изпълнение на условия в комплексно разрешително № 117/2006г. за инсталации попадащи в обхвата на:

- Инсталация, попадаща в обхвата на Приложение № 4 от ЗООС: Инсталация за производство на катодна мед и цинков сулфат, включваща следните дейности:

1. Производство на катодна мед, включващо следните процеси:

- излужване на некондиционни руди от насипището;
- концентриране на мед чрез разтвор на сярна киселина;
- сорбция на продуктивни разтвори, екстракция на богати медни разтвори;
- реекстракция на богатата органика;
- електролиза на меден разтвор.

2. Производство на цинков сулфат, включващо следните процеси:

- излужване на некондиционни руди от насипището;
- смилане на твърд отпадък и руди;
- пресяване на твърд отпадък и руди;
- разваряне на цинк със сярна киселина;

декантиране на цинк от продуктивни разтвори.

- Инсталации, непопадащи в обхвата на Приложение № 4 на ЗООС:

1. Инсталация за производство на топлоенергия;

2. Насипище за окисни и некондиционни руди – рудник “Цар Асен”.

Извърши се проверка по документи и оглед на производствената площадка във връзка със следните условия: 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 и 16 от КР.

Период на проверката – от декември 2018 г. до октомври 2019 г.

• **Резултати и заключения:**

От направената проверка се установи следното:

Инсталацията за производство на катодна мед се експлоатира целогодишно.

Инсталацията за производство на цинков сулфат е изведена от експлоатация спазвайки „План за временно прекратяване дейността на инсталацията за производство на цинков сулфат” от 2007 г. съгласно условие 16.

Инсталация за производство на топлоенергия (включена в Условие № 2. Инсталации, обхванати от това разрешително) е демонтирана, констатирано с проверката за 2018 г.

По Условие 3. Обхват.

На площадката са извършвани промени в работата на инсталациите, които не са разрешени с условията на КР, тъй като не е проведена процедура по преразглеждане и при необходимост актуализация на КР, съгласно чл. 124 от ЗООС. С това операторът не е изпълнил **Условие 3.3.** Компетентните органи са уведомени за намерението на операторът за осъществяване на промени, след което обаче дружеството не е провело указания от компетентният орган действия и КР не е променено.

По Условие 4. Капацитет на инсталациите:

Експлоатира се единствено инсталацията за производство на катодна мед.

Производствения капацитет ($t/24h$ и t/y) на инсталацията не превишава заложените норми.

Инсталацията за производство на топлоенергия е демонтирана, на нейно място се използва монтирана термопомпа с топлообменник.

Инсталацията за производство на цинков сулфат е изведена от експлоатация.

Насипището за окисни и некондиционни руди – рудник Цар Асен се експлоатира.

По условие № 5. Система за управление на околна среда – Прилага се система за управление на околната среда, изискваща се с Условие 5 на комплексното разрешително. Регламентирани са реда, отговорностите, пълномощията и документирането на дейностите по внедряването, функционирането и поддържането на системата за управление на околната среда и лицата отговорни за изпълнението на условията на комплексното. Проведено е обучение на персонала във връзка с прилагане изискванията на КР.

По Условие № 7. Уведомяване – На 09.07.2019г. е констатирано аварийното замърсяване, за което операторът не е уведомил РИОСВ и Басейнова дирекция, с това **Условие 7.1.** е неизпълнено.

По условие № 8. Използване на ресурси –

Издадено Разрешително за водоползване № 311/02.07.2019г. В момента се използват води за производствени нужди.

Представени са записи на месечните количества консумирана електроенергия и вода за периода, в който е произвеждана ел. мед и записи на месечните количества произведена катодна мед. Не са превишени заложените в КР норми.

За производствена дейност, като суровина е използван единствено набогатен разтвор от езерото за „богати разтвори“. Не са използвани медсъдържащи отпадъци, като суровина за производството на електролитна мед.

Операторът не е представил информация за употребеното количество некондиционна медна руда за производството на тон продукт, с което не е изпълнил **условия: 8.3.2.1, 8.3.2.2.**

При проверката на място на откритата част на площадката, се установи че съдовете за продуктивен разтвор преди „Сорбция“ не са снабдени с обваловки или други съоръжения за задържане на разливи.

По условие № 9. Емисии в атмосферата – На площадка са локализирани два точкови източника на отпадъчни газове - изходящ комин от воден скруббер и комин за изходящи газове от парогенератора. Съоръженията не се експлоатират, поради което не е провеждан мониторинг. Прилага се инструкция за периодична оценка на наличието на източници на неорганизираните емисии на площадката. Инсталация за производство на топлоенергия е демонтирана, монтиран е дизелов генератор с мощност 16 kW на дизелово гориво. Изпускащото устройство към дизеловият агрегат представлява нов източник на емисии, което е неизпълнение на **Условие 9.2.1.**

По условие № 10 – Емисии в отпадъчните води – Налични работни инструкции към условието. Поддържа се водооборот в инсталацията. Оборотноят цикъл за производствените отпадъчни води включва и окисен отвал с водоем богати разтвори.

Направен е оглед на място, на езерото за „богати разтвори“ и по производствената площадка. Не се констатира заустване на отпадъчни води в р. луда Яна.

Операторът е предприел мерки за недопускане изтичане на води от езерото.

Битово-фекални отпадъчни води (формирани от административно-битовата сграда) се отвеждат в двукамерна септична яма. Септичната яма е в добро техническо състояние. Операторът прилага инструкция за периодична проверка и почистване на септичната яма, както и за проверка на състоянието на канализационната мрежа. Представен е договор за извозване и на отпадъчни води с „Бил Агро Корект“, актуален към датата на проверката. Не е представен договор за пречистване на отпадъчните води с експлоатационното дружество на ПСОВ, притежаващо разрешително за заустване. С това, операторът не е изпълнил **Условие 10.3.1.1.**

По условие № 11 – Управление на отпадъците –

При огледа на площадката се установи:

1. На площадката не са констатирани отпадъци които не са класифицирани и не са включени в обхвата на КР.
2. Операторът събира, образуванията на площадката отпадъци и посочени в **Условие 11.1.** спазвайки изискванията нормативните изисквания – налични са табели с надписи за предназначението на площадките и в специализирани съдове за съхранение. Отпадъците се събират отделно по схемата представена в заявлението. Всички площадки за съхраняване на отпадъци са с непропускливо покритие и са снабдени с табели с код на отпадъка, не се констатира смесване на отпадъци.

От проверката по документи се установи:

1. Предаването на отпадъци за транспортиране, оползотворяване/ обезвреждане става на база сключен договор, съгласно разпоредбите на ЗУО.
2. Не е извършвана дейност по оползотворяване на отпадъци, обозначена с код R4 (рециклиране или възстановяване на метали или метални съединения) в Инсталация за преработка на медсъдържащи отпадъци по **Условие 11.5.2.**
3. Налични са и се прилагат всички изискващи се работни инструкции с **условие 11.**
5. Въведени са и се водят редовно отчетни книги по отпадъците по Приложение № 1 и Приложение № 4 по реда на Наредба № 1/2014г., ДВ, бр.51/2014г.

По Условие № 12. Шум. Извършва се наблюдение на: Общата звукова мощност на площадката и нивата на звуково налягане в определени точки по оградата на площадката.

Представена е оценка на съответствие на установените нива на звуково налягане по границата на производствената площадка и в мястото на въздействие с разрешените такива, на база проведен мониторинг през 2018 г. Няма несъответствие със зададените норми.

По Условие № 13. Опазване на почвата и подземните води от замърсяване – Осигурено е съхраняването на достатъчно количество подходящи сорбиращи материали за почистване в случай на разливи на определени места по производствената площадка.

При проверката на място на откритата част на площадката, се установи че тръбите за пренос на «богати разтвори» от езерото към инсталацията са положени директно върху почвата. Създава се предпоставка за замърсяване на почви и подземни води при евентуален разлив.

За 2019 г. операторът е провел собствен мониторинг за състоянието на почвите на територията на площадката съгласно показателите, посочени в **Таблица 13.10.3.** Представена е оценка на съответствието, която не превишаваше по показателите съгласно базовото състояние.

Проведен е собствен мониторинг на подземните води през 2019г. по показателите и с честота посочени в **Таблица 13.9.1.** Представена е оценка на съответствието съгласно условието, която показва превишение на определени показатели съгласно определените прагове. Като евентуална причина, операторът посочва, ниското водно ниво в сондажите по време на взимането на пробите.

По Условие № 14. Предотвратяване и действия при аварии. – Операторът не е документирал аварийната ситуация, довела до аварийно замърсяване на водите на р. Луда Яна на 09.07.2019г. С това **Условие 14.4.** е неизпълнено.

Във връзка с **Условие № 15. Преходни и аномални режими на работа –** Операторът не е вземал решение за прекратяване на дейността на инсталациите, посочени в Условие 2 на настоящото разрешително или на части от тях. За периода на проверката не е имало преходни режими на работа (пускане, спиране, внезапни спираня и други).

Във връзка с **Условие № 16. Прекратяване на работата на инсталациите или на части от тях –** С проверката през 2018г. е констатирано, че вторият резервоар за съхранение на сярна киселина е демонтиран. РИОСВ не е уведомен за намерението на дружеството да демонтира и прекрати експлоатацията на резервоара за сярна киселина, което е неизпълнение на **Условие 16.1.** Не е представен и План за временно прекратяване на дейностите на площадката или част от тях съгласно **Условие 16.3.** Тези неизпълнени условия са включени в съставеният след проверката АУАН № 45/07.12.2018 г.

За периода от предходната проверка до момента, операторът не е вземал решения за прекратяване на работата на инсталациите или на части от тях.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Прилага се система за управление на околната среда, изискваща се с Условие 5 на комплексното разрешително.

На площадката са извършени промени, които не са разрешени с условията на КР. Операторът е уведомил компетентните органи за инвестиционните си намерения, но не е провел указаните процедури.

Използването на вода за производствени нужди става при наличие на актуално Разрешително за водовземане издадено съгласно Закон за водите.

Не са превишени заложените норми за консумация на вода и електроенергия. Операторът не е представил информация за количество количествата изразходвана за периода на проверката суровина съгласно условията на КР, което води до документални несъответствия.

За някои от съдовете за съхранение на продуктивен разтвор се установи, че не са снабдени с обваловки или други съоръжения за задържане на разливи.

Дейностите по управление на отпадъците са съгласно изискванията на условие 11. Операторът провежда собственият мониторинг за почни, шум и подземни води с честота съгласно изискванията на КР. Констатирано е превишение по някой от показателите в подземни води.

При проверката на място на откритата част на площадката, се установи че тръбите за пренос на «богати разтвори» от езерото към инсталацията са положени директно върху почвата, като се създава предпоставка за замърсяване на почви и подземни води при евентуален разлив.

За констатираните по време на проверката значителни несъответствия с условията на КР на операторът са дадени 2 задължителни за изпълнение предписания и предстой съставянето на АУАН.

ПОСЛЕДВАЩ КОНТРОЛ:

Във връзка с изпълнение на т. 1 и т. 2 от КП № 01 – 17/20.11.2019 г. операторът е представил в РИОСВ-Пазарджик програма за привеждане в съответствие с вх. № ПД-06-71/5/ от 13.12.2019г., с което предписанията са изпълнени.

УТВЪРДИЛ:

КОСТАДИН ГЕШЕВ

Директор на РИОСВ-Пазарджик

